

Didelį mokymosi potencialą turinčių mokinių atpažinimas bei ugdymas

Esama situacija Lietuvoje

Šiandien Lietuvoje turime beveik **62 tūkst. didelį mokymosi potencialą turinčių 1-12 klasių mokinių**. Didelį mokymosi potencialą turintys vaikai gali mokytis didesniu krūviu nei privaloma pasiekti bendrajame ugdyme.

Lietuvoje neegzistuoja nei atpažinimo, nei ugdymo modeliai, skirti didelį mokymosi potencialą turintiems mokiniams. Šiuo metu sukurti tik specialūs ugdymo moduliai (užduotys) skirti vyresnių klasių moksleiviams.

Šių mokinių atpažinimo bei ugdymo procesą galima atvaizduoti penkiais etapais: inicijavimas, atpažinimas, ugdymo planas, ugdymas bei stebėseną (3 psl.). Procese dalyvauja tėvai; mokytojai bei mokyklos; psichologai; pedagoginė psichologinė tarnyba (PPT); Nacionalinė švietimo agentūra (NŠA), Švietimo, sporto ir mokslo ministerija (ŠMSM); įvairios savišvietos bei neformalaus ugdymo institucijos.

Problematika

Lietuvoje nėra sisteminio požiūrio bei institucinės pagalbos orientuotos į didelį mokymosi potencialą turinčius vaikus. **Sąvokų naudojimas yra nenuoseklus**, ne visi terminai teisiniuose dokumentuose yra apibrėžti, tad kyla rizika interpretuoti savaip (pvz. „išskirtiniai gabumai“ LR švietimo įstatyme).

Marija Žilinskaitė
marija.zilinskaite@kurkl.lt
Rūta Petrylaitė
ruta.petrylaite@kurkl.lt

Didelio mokymosi potencialo sąvoka apima didesnę mokinių grupę, negu apima sąvoka „gabūs“ vaikai (61 904 lyginant su 9 811 moksleivių, žr. 2 psl.). **Platesnė sąvoka įtraukianti daugiau moksleivių su papildomais poreikiais atspindi įtraukaus ugdymo horizontaliąją kryptį Lietuvos švietime**, siekianti švietimo sistemą pritaikyti kiekvienam pagal individualius poreikius. Daugiau apie sąvokų problematiką galima skaityti „Sąvokų analizėje“ (Petrylaitė, Žilinskaitė, 2022).

Pagal mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupių nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi poreikių skirstymo į lygius tvarkos aprašą bei LR švietimo įstatymą, „nerealizuojantys ypatingų gabumų“ arba „išskirtinių gabumų“ turintys vaikai **priskiriami turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių**. Tačiau šie mokiniai negauna institucinės pagalbos iš Pedagoginės psichologinės tarnybos, **nebent turi papildomų specialiųjų ugdymosi poreikių**.

Viešojo konsultacija

Viešosios konsultacijos tikslas – sulaukti suinteresuotų šalių įžvalgų ir idėjų dėl didelį mokymosi potencialą turinčių mokinių atpažinimo ir ugdymo.

Viešosios konsultacijos dalys:

- **Kokybiniai interviu** su tėvais ar globėjais;
- **Fokus grupės** su mokiniais bei mokytojais;
- **Kūrybinės dirbtuvės** su neformalaus ugdymo ir kitomis suinteresuotomis šalimis, norinčiomis prisidėti ugdant didelį mokymosi potencialą turinčius mokinius.

Projekto etapai

Didelį mokymosi potencialą turinčių bei gabių vaikų apibūdinimui vartojamų sąvokų analizė

2022/03/31

Užsienio šalių gerųjų praktikų analizė

2022/04/26

Lietuvos esamos situacijos apžvalga

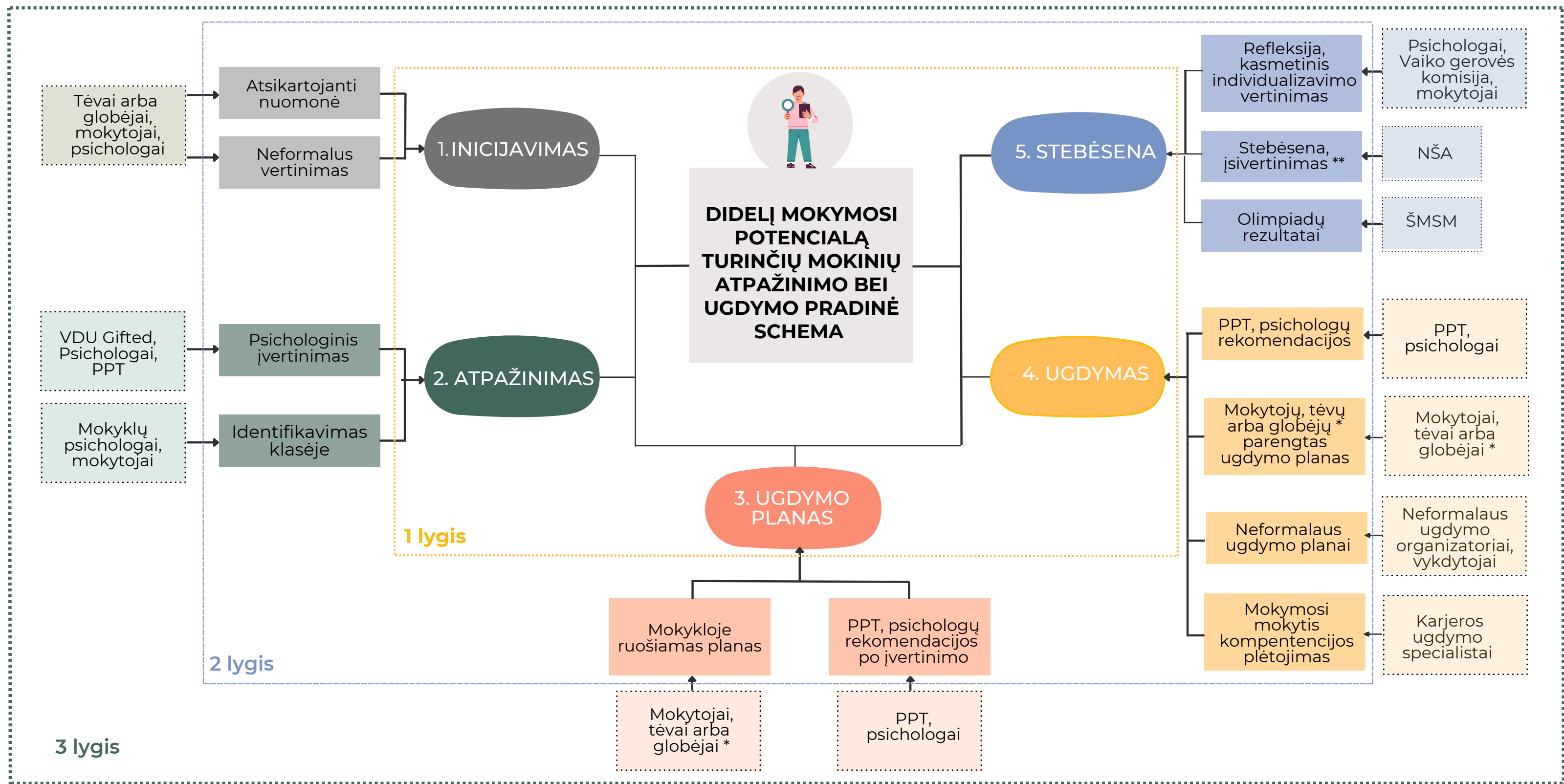
2022/05/02

Įvykdyta viešojo konsultacija bei parengta ataskaita

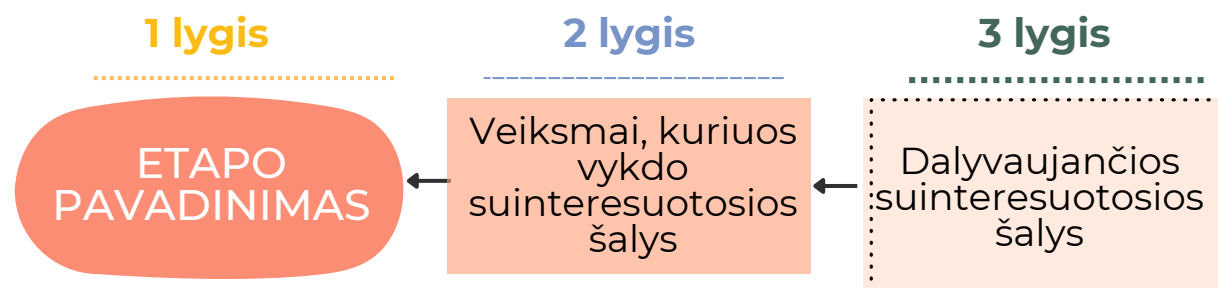
2022/06/02

Įgyvendinti projekto sprendimai

2022/09/06

Schemos paaiškinimai:

*Ugdymosi šeimoje atveju

**NŠA Baltoji knyga (2017-2022 m. projekto „Mokinių gebėjimų atskleidimo ir jų ugdymo sistemos plėtra“)

TRUMPINIAI

NŠA - Nacionalinė švietimo agentūra
 PPT - Pedagoginė psichologinė tarnyba
 ŠMSM - Švietimo, mokslo ir sporto ministerija